

SISÄLLYS

Esipuhe	11	Asian todennäköisyyttä	
Kirjan käyttöohjeet	12	ilmaisevia sanoja	40
		Asian toistuvuutta	
Opettajan sivut	15	ilmaisevia sanoja	40
Yleisesti kirjoittamisesta	16	Mielipiteenilmaisut taitotasoittain	41
Mitä kirjoittaminen on eri taitotasoilla?	17	Ehdotus mielipidekirjoituksen rakenteesta ja esimerkkifraaseja eri taitotasoille	42
A1-taso	18	Taitotaso A2	42
A2-taso	18	Taitotaso B1	43
B1.1-taso	21	Taitotaso B2	44
B1.2 ylöspäin	22	Kirjoituksen suunnittelu ajatuskartan avulla	45
Vinkit kirjoittamisen ohjaamiseen	23	Ajatuskartta (A2.2)	45
Kirjoittamisen ohjaaminen	23	Ajatuskartta (B1)	46
Ehdotuksia kirjoitustunnin ajankäyttöön	24	Ajatuskartta (B2)	47
Kirjoittamiseen valmistautuminen	25	Tekstilajiesittelyt	49
Kirjoituksen aikana	25	Viesti	49
Kirjoituksen jälkeen	26	Ohje	49
Miten varioida kirjoitustehtäviä?	26	Kutsu	49
		Ehdotus	49
Oppijan sivut	27	Tiedustelu	50
Vinkkejä kirjoittamiseen opiskelijoille	28	Valitus	50
A-taso	28	Arvostelu	50
Kohti B-tasoa	29	Uutinen	50
Vahvaan B2-tasoon	29	Ilmoitus	51
Kirjoitus on prosessi	30	Satu	51
Ideointi ja suunnittelu	32	Mielipidekirjoitus	51
Eri tapoja ideoida	32		
Kirjoittaminen	33	Mallitekstit	52
Tarkistus ja muokkaus	33	Viesti tapaamisen perumisesta	52
Lauseen kasvattaminen	34	Viesti naapurille	53
Tekstin sidostamisen keinot (B1.2 eteenpäin)	34	Ohjeviesti taloyhtiölle	54
Sidossanat	36	Kutsu ylioppilasjuhliin	55
Mielipiteen ilmaisu eri tavoin	38	Kutsuun vastaaminen	55
Mielipiteen kysyminen	38	Tapaamishdotus	56
Mielipiteen ilmaisu	38	Tiedustelu kadonneesta tavarasta	57
Ehdottaminen	38	Valitus ompelijalle	58
Eriävä mielipide	39	Hotelliarvostelu	59
Vahva mielipide	39	Eläinsuojeluilmoitus	60
Epävarma mielipide	39	Uutinen: Kotimaiset banaanit tulivat kauppoihin	61
Ei mielipidettä	39	Mielipidekirjoitus	62

1. Minä ja perhe	63	Ohjeita ja neuvoja	81
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	63	Posti (A1)	81
Kertominen	64	Ohje ystävälle (A2)	81
Minä (A1)	64	Ohje talkoisiin (B1)	82
Minun ystäväni (A2)	64	Tiedustelu	83
Kerro koulukaveristasi (A2–B1)	65	Kysy vuokra-asunnosta (A2)	83
Perheeni (B1)	66	Kysy vuokra-asunnosta (B1)	83
Perheiden eroavaisuudet (B2)	67	Vuokra-asunnon tiedustelu (B2)	84
Viestejä	68	Mielipide	85
Onnitteluviesti ystävälle (A1)	68	Vuokralle vai omistusasuntoon? (A2)	85
Peruutusviesti ystävälle (A2)	68	Mielipidekirjoituksen otsikoita valittavaksi (B1–B2)	86
Viesti tuntemattomalle (B1)	69	Kommentti vuokralla asumiseen (B2)	87
Viesti tuntemattomalle (B2)	69	3. Matkustaminen	89
Ohjeita ja neuvoja	70	Yhdessä sanastoa	89
Minä tulevaisuudessa (B1)	70	Kertominen	90
Ohjeita nuorelle minälle (B2)	70	Minä ja liikenne (A1)	90
Ehdotus	71	Minä ja liikenne (A2)	90
Yllätysjuhlat (A2)	71	Matkustaminen (B1)	91
Sokkotreffit (B1)	71	Matkustaminen (B2)	91
Minulle tärkeä asia (B1)	72	Minun loma (A1)	91
Mielipide	73	Hyvä loma (A2)	92
Internetistä voi löytää ystäviä (A2.2–B1)	73	Hyvä loma (B1)	92
Mielipidekirjoituksen otsikoita valittavaksi (B1–B2)	74	Lomailun merkitys (B2)	92
2. Asuminen	75	Viesti	93
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	75	Saapumisohje (A2)	93
Kertominen	76	Saapumisvaihtoehtoja (B1)	93
Minun asunto (A1)	76	Tiedustelu	94
Minun asuntoni (A2)	76	Tiedustelu museoon (A1)	94
Unelma-asuntoni (B1)	77	Tiedustelu matkailutoimistoon (A2)	94
Erilaiset kodit (B2)	77	Tiedustelu matkailutoimistoon (B1)	95
Asuminen Marsissa (A2.2)	78	Tarjouspyyntö hotelliin (A2–B1)	95
Asuinympäristöni Marsissa (B1)	78	Ehdotus	96
Viesti	79	Monikulttuurinen toritapahtuma (A2)	96
Viesti huoltomiehelle (A1)	79	Rahankeruu nuorten harrastusryhmää varten (B1)	96
Viesti huoltomiehelle (A2)	79	Luokkaretki (B1)	97
Viesti huoltomiehelle (B1)	79	Luokkaretki (B2)	97
Kutsu	80		
Kutsu tupaantuliaisiin (A1)	80		
Kutsu tupaantuliaisiin (A2)	80		
Kutsu ystävälle tupaantuliaisiin (B1)	80		

Selvitys	98	Viestit	114
Selvitys vakuutusyhtiölle (B1)	98	Avunpyyntö (A1)	114
Selvitys vakuutusyhtiölle (B2)	98	Ilmoitus pidemmästä poissaolosta (A2)	114
Valitus	99	Sinun ystävä on sairas (A1)	114
Valita ystävälle hotellihuoneesta (A1)	99	Ystäväsi vanhempi on sairas (A2)	115
Valitus hotellista (A2)	99	Ystäväsi on sairaana (A2–B1)	115
Valitus matkatoimistolle (B1)	100	Ohjeita ja neuvoja	116
Valitus matkanjärjestäjälle (B2)	100	Ohjeviesti työyhteisölle (A2)	116
Valitus lentoyhtiölle (A2)	100	Ohjeviesti työyhteisölle (B1)	116
Valitus lentoyhtiölle (B1)	101	Tiedustelu	117
Valitus matkustamohenkilö- kunnasta (B2)	101	Tiedustelu fysioterapeutille (A2)	117
Uutinen	102	Huono olo (B1)	117
Kotikaupunkiin tulee uusi hotelli (A2)	102	Valitus	118
Vuoden suomalainen matkakohde (A2)	102	Valitus potilasasiamiehelle (A2–B1)	118
Avaruusmatkat ovat nyt totta! (A2)	103	Rasistinen kohtelu terveyden- huollossa (B2)	118
Uusi liikennereitti (B1)	103	Ilmoitus	119
Arvostelu	104	Ilmoitus vakuutusyhtiölle kaatumisesta (A2)	119
Ravintola-arvostelu (A2)	104	Ilmoitus poliisille: joku ajoi päin sinua ja pakeni paikalta (B1)	119
Ravintola-arvostelu (B1)	104	Ilmoitus suuronnettomuudesta (B2)	120
Arvostele matkakohde (B1)	105	Huoli-ilmoitus kaverista (A2)	120
Arvostele matkakohde (B2)	105	Huoli-ilmoitus läheisestä (B1)	120
Mielipide	106	Lastensuojeluilmoitus (B2)	121
Loma Suomessa vai ulkomailla? (A2)	106	Mielipide	122
Mielipideotsikoita liikenteestä ja matkustamisesta (B1–B2)	107	Ihmiset käyttävät liikaa puhelinta (A2.2)	122
4. Terveys ja hyvinvointi	109	Lasten lihominen on merkittävä ongelma (B1–B2)	123
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	109	Opiskelussa tai työssä uupuminen (B2)	123
Kertominen	110	Monikielisyys ja -kulttuurisuus terveydenhoitopalveluissa (B2)	124
Minä ja sairaus (A1)	110	Hoitotahto ja itsemääräämis- oikeus (B2)	124
Minä ja sairaus (A2)	110	Mielipideotsikoita terveydestä	125
Minä ja terveys (A2)	111	5. Tuntemukset ja tunteet	127
Terveys on tärkeä asia (B1)	111	Yhdessä sanastoa (A1–B2)	127
Riippuvuudet (A2.2)	111	Kertominen	128
Riippuvuudet B1)	112	Minä olen iloinen (A1)	128
Riippuvuudet ja pakkomielleet (B2)	112		
Mielen hyvinvointi (B1–B2)	113		
Ympäristön ja lähipiirin merkitys mielenterveydelle (B2)	113		

Tunteet ja tekeminen (A2)	128
Lempipaikka (A2–B1)	129
Minä ja ilo (B1)	129
Kaksi sutta (B1–B2)	130
Minä suomen kielen oppijana (A2)	131
Minä oppijana (B1)	131
Tunteet oppimisessa (B2)	132
Yksinäisyys on iso ongelma (B2)	132
Mielipide	133
Mielipidekirjoituksen otsikoita	133
6. Koulutus	135
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	135
Kertominen	136
Minun koulu (A1)	136
Minun kouluhistoriani (A2)	136
Täydellinen koulu (B1)	137
Kannustuskirje itselle (A2)	137
Tärkeä taito minun elämässäni (A2)	138
Minun osaamiseni (B1–B2)	138
Motivaatiokirje kouluun (A2)	138
Motivaatiokirje kouluun (B1)	139
Motivaatiokirje kouluun (B2)	139
Viestit	140
Ongelma koulussa (A1–A2)	140
Kiitosviesti (A1–A2)	140
Onnitteluviesti (A2)	140
Ehdotus	141
Palkinto ryhmälle (A2)	141
Teemapäivä (A2)	141
Ehdotus kaupungille lahjoituksen käytöstä (B1–B2)	141
Mielipide	142
Opin hyvin, jos opettaja on hyvä (A2.2)	142
Koulutus on tärkeää (B1)	143
Miljoonia lapsia ja nuoria jää ilman koulutusta (B2)	144
Mielipidekirjoituksen otsikoita valittavaksi (B1–B2)	145
Kommentti mielipiteeseen (B2)	146

7. Työelämä	147
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	147
Kertominen	148
Oma työhistoria (A2)	148
Minustako yrittäjä? (B1)	148
Vahinko työpaikalla (A2)	149
Vahinko työpaikalla (B1)	149
Ongelmia koulussa tai työpaikalla (B1)	149
Työpaikkakiusaaminen (B2)	150
Unelmatyö (A2)	150
Salainen unelma-ammatti (A2–B1)	151
Kirjoita työharjoittelusta (A2)	151
Kirjoita työharjoittelusta (B1)	152
Viestit	154
Poissaoloviesti (A1)	154
Viesti sijaiselle (A2)	154
Tapaamisen peruuttaminen (A2)	154
Viesti esihenkilölle työturvallisuudesta (B1)	155
Tiedustelu	156
Lomatoive (A2)	156
Toive työn jatkumisesta (B1)	156
Työpaikkailmoituksia ja hakemuksia (A2–B1)	157
Kesätöihin kaupungille (A2)	157
Kerho-ohjaajaksi (B1)	159
Rakennustyöntekijä (A2)	160
Myyjäksi kauppaan (B1)	161
Mielipide	162
Erilaiset työkulttuurit (B1)	162
Erilaiset työkulttuurit (B2)	162
Mielipidekirjoituksen otsikoita (B1–B2)	163
Aineistopohjainen kirjoitelma (B2)	164
8. Harrastaminen & vapaa-aika	167
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	167
Kertominen	168
Minun harrastus (A1)	168
Minun harrastukseni (A2)	168
Harrastuksestani (B1)	168
Uhkarohkeat harrastukset (B1)	169

Uhkarohkeat harrastukset ja niiden riskit (B2)	169	Kutsuun vastaaminen	188
Erilaiset harrastukset (B2)	169	Vastaa kaverin kutsuun (A1)	188
Viesti	170	Vastaa kaverin kutsuun (A2)	188
Ilmoittaudu harrastukseen (A1)	170	Vastaa hääkutsuun (B1)	188
Kysy harrastuksesta (A2)	170	Tiedustelu	189
Kurssitiedustelu (B1)	171	Hintapyyntö cateringista (A2)	189
Kurssitiedustelu (B2)	171	Hintapyyntö pitopalvelusta (B1)	189
Ohje	172	Hintapyyntö ohjelmanumerosta (B2)	189
Ohjeviesti retkelle (A2)	172	Ehdotus	190
Ohjeviesti lyhyelle matkalle (B1)	172	Ehdotus ryhmän päättäjäisiin (A2)	190
Esittelyviesti lyhyelle matkalle (B1)	173	Ehdotus ryhmän päättäjäisiin (B1–B2)	190
Ehdotus	174	Valitus	191
Ehdota harrastusta (A2)	174	Valitus cateringista (A2)	191
Ehdota harrastusta (B1)	174	Valitus pitopalvelusta (B1)	191
Ehdotus nuorisotoiminnasta (B1)	175	Mielipide	192
Valitus	176	Mielipidekirjoituksen otsikoita valittavaksi (B1–B2)	192
Valitus huonosta tuotteesta (A2)	176	Kommentti juhlimisesta (B1)	193
Valitus huonosta palvelusta (B1)	176	Kommentti joulunvietosta (B2)	193
Mielipide	177	10. Kuluttaminen	195
Mielipidekirjoituksen otsikoita (A2)	177	Yhdessä sanastoa (A1–B2)	195
Mielipidekirjoituksen otsikoita valittavaksi (B1–B2)	178	Kertominen	196
Vastaus mielipiteeseen (B1–B2)	179	Minä ostan (A1)	196
Vastaus mielipiteeseen (B1)	180	Millainen shoppailija olet? (A2)	196
Vastaväite mielipiteeseen (B2)	180	Ostoskäyttäytyminen B1–B2	197
9. Juhlat ja pyhät	181	Millainen shoppailija olet? (B1–B2)	198
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	181	Ostoskäyttämiseni vaihtelut (B2)	198
Kertominen	182	Säästäminen (A1)	198
Hyvä juhla (A1)	182	Säästäminen (A2)	199
Se oli hyvä juhla! (A2)	182	Säästäminen (B1)	199
Ryhmän juhlat (A2)	183	Minun oma talous (A2)	199
Unelmajuhlani (B1)	183	Oman talouden suunnittelu (B1–B2)	200
Pieleen mennyt juhla (B2)	183	Kuluttaja vaikuttajana (B2)	200
Minun kotimaan juhla (A1)	184	Viestit	201
Minun kotimaan juhla (A2)	184	Viesti myyjälle (A1)	201
Kotimaani juhlapäivä (B1)	185	Viesti kirpputorille (A2)	201
Vertaile juhlakulttuureja (B2)	185	Viesti laskutukseen (A2–B1)	202
Kutsu	186	Ohjeita ja neuvoja	203
Kirjoita juhlakutsu (A1)	186	Ohje tavaroiden vähentämiseen (A2)	203
Juhlakutsu (A2)	186		
Juhlakutsu (B1)	187		

Vähemmän tavaraa (B1)	203	Lemmikit Suomessa (B1)	218
Tavarasta luopuminen (B2)	203	Lemmikkieläimien pitäminen (B2)	218
Ehdotus	204	Suomalainen luonto (B1)	219
Ideoita kauppakeskukseen (A2)	204	Luonto ja tunteet (B2)	219
Ehdota uutta palvelua (B1)	204	Uhanalaiset eläimet (B1)	220
Ehdotus kaupungin keskustan elävöittämiseksi (B2)	204	Uhanalaiset eläimet (B2)	220
Ehdotus vuoden turhakkeeksi (B1–B2)	205	Ohje	221
Valitus	206	Eläimen hoito-ohje (A2)	221
Huono kokemus kampaamosta/parturista (A2)	206	Ohjeet lemmikin hoitamiseen (B1)	221
Valitus asiakaspalvelusta (B1)	206	Ohje luonnossa kulkemiseen (B1)	222
Asiakaspalaute ostetusta tuotteesta (B1)	207	Tiedustelu	223
Valitus hylätystä vakuutus päätöksestä (B2)	207	Lisätietoa kansallispuistosta (A2)	223
Uutinen	208	Lisätietoa luontokohteesta (B1)	223
Mobiilimaksaminen	208	Lisätietoa luontokohteesta (B2)	223
Mobiilimaksut yleistyvät (A2)	209	Ehdotus	224
Mobiilimaksaminen yleistyy (B1)	210	Ehdotus koulun pihan siistimiseksi (A2)	224
Maksukäyttäytyminen on muutoksessa (B2)	210	Ehdotus uimarannan parantamiseen (B1)	224
Mielipide	211	Vetoomus kunnalle (B2)	224
Itsepalvelu Suomessa (A2)	211	Valitus	225
Rahan lainaaminen toiselle ihmiselle (A2)	211	Valitus tiesuunnitelmasta (B1)	225
Sähköpotkulauta eli skuutti – turha vai tarpeellinen? (A2.2)	212	Valitus tiesuunnitelmasta (B2)	225
Kivijalkakauppa vai verkkokauppa? (B1)	213	Uutinen	226
Ostolakko (B1–B2)	213	Suomen roskakalat (A2–B1)	226
Mielipidekirjoituksen otsikoita (B1–B2)	214	Keino pelastaa meret (B1–B2)	226
11. Luonto, ympäristö ja eläimet	215	Vuoden ympäristöteko (B1)	227
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	215	Väärät perusteet Vuoden ympäristöteon valintaan (B2)	227
Kertominen	218	Mielipide	228
Hyvä vuodenaika (A1)	218	Puhdas vesi kuuluu kaikille (A2.2–B1)	228
Paras vuodenaika Suomessa (A2)	218	Mielipidekirjoituksen otsikoita valittavaksi (B1–B2)	230
Suomen vuodenajat (B1)	217	Kommentti uutiseen (B2)	231
Vertaile vuodenaikoja (B2)	217	12. Yhteiskunta ja kulttuuri	233
Lempieläin (A1)	217	Yhdessä sanastoa (A1–B2)	233
Lemmikkieläimet (A2)	218	Kertominen	234
		Minun kotimaa (A1)	234
		Minun kotimaa (A2)	234
		Oma mielikuvitusmaa (A2–B2)	235
		Merkityksellinen ihminen	

menneisyydestä (B1)	235	Kertominen	252
Uuden kulttuurin kohtaaminen (B1)	236	Minä luen (A1)	252
Perinteinen kulttuuri ja uusi kulttuuri (B2)	236	Minä kirjojen lukijana (A2)	252
Yhteiskunnan muutos (B1–B2)	237	Minä kirjojen lukijana (B1)	253
Suomi tulevaisuuden silmin (B1–B2)	237	Minä kirjallisuuden kuluttajana (B2)	253
Elämää vuonna 2435 (B1–B2)	238	Lempihahmoni (A2)	253
Ehdotus	239	Minä elokuvan tai kirjan hahmona (B1)	254
Omakielinen ja -kulttuurinen tapahtuma (A2)	239	Oma elokuvani (B1)	254
Ehdota ihmistä palkinnonsaajaksi (A2)	239	Elokuva ja tunteet (B1)	255
Ehdota järjestöä tai ryhmää palkinnonsaajaksi (B1)	240	Elokuva ja tunteet (B2)	255
Monikulttuurisuusneuvosto (B2)	240	Kutsu	256
Ehdotus toiminnasta monikulttuurisuusneuvostolle (B2)	241	Kutsu elokuvanäytökseen (A2)	256
Ehdotus kaupungin keskustan suunnitteluun (B2)	241	Kutsu elokuvanäytökseen (B1)	256
Ilmoitus	242	Satu	257
Rikosilmoitus (A2)	242	Satu prinssi Nemerestä (A2)	257
Rikosilmoitus työpaikalta (A2)	242	Satu prinssi Nemerestä (B1)	258
Rikosilmoitus (B1)	243	Arvostelu	259
Rikosilmoitus identiteetti-varkaudesta (B2)	243	Elokuva-arvostelu (A2)	259
Uutinen	244	Elokuva-arvostelu (B1)	259
Mielenkiintoinen tapahtuma kaupungilla (A2.2)	244	Teosarvostelu (B2)	260
Toiveuutinen (B1)	244	Uutinen	261
Viimeinkin kaikki sodat ovat ohi (B1–B2)	244	Maailmankuulua musiikkia Suomeen (A2)	261
Satu	245	Katastrofaalinen keikka (B1)	261
Pöpöjen valtio (B1–B2)	245	Mielipide	262
Mielipide	246	Mielipidekirjoituksen otsikoita valittavaksi (B1–B2)	262
Rikollisuus Suomessa (A2–B2)	246	Kommentti mielipidekirjoitukseen (B1)	263
Mielipiteeseen vastaaminen (B2)	247	Kommentti tilastoon (B2)	264
Arvot ja yhteiskunta (B2)	248		
Mielipidekirjoituksen otsikoita (B1–B2)	249		
13. Taide ja kirjallisuus	251		
Yhdessä sanastoa (A1–B2)	251		